

Ярослава Шебештян

канд. філол. наук

Галина Шаповалова

канд. філол. наук

УДК 070.41

ОБОВ'ЯЗКОВІ ТА НЕОБОВ'ЯЗКОВІ ОЗНАКИ МЕДІАТЕКСТУ КРИЗЬ ПРИЗМУ ОСНОВНИХ КАТЕГОРІЙ ТЕКСТУ ЯК ЛІНГВАЛЬНОЇ ОДИНИЦІ

У статті йдеться про обов'язкові й необов'язкові ознаки медіатексту МТ; зроблено спробу розмежувати первинні та вторинні категорії МТ з урахуванням багаторівневості й різноманітності одиниць тексту; як базові охарактеризовано когерентність, когезію і членованість тексту. Враховано зумовленість викінченості як ознаки тексту іншими облігаторними рисами, її формування в результаті узгодженості багатьох ресурсів, що забезпечують когерентність і когезію. З огляду на вклученість МТ у масовокомунікаційний процес / масовоінформаційний простір запропоновано виокремлювати відповідну ознаку з варіантними терміноокресленнями інтегрованість / комунікативність / медійність. Висунуто припущення про вторинність / факультативність деяких ознак у МТ; як обов'язкові ознаки для журналістського тексту інтерпретовано істинність, ефективність, культуромовну довершеність; наголошено на невирішеності проблеми розмежування ознак медіатексту.

Ключові слова: текст, медіатекст (МТ), ознаки тексту, облігаторні ознаки, факультативні ознаки, бажані ознаки.

Вступ. У зв'язку з невирішеністю проблеми статусу тексту в системі мови, остаточно невизначеністю в науковому термінообізі понять «медіатекст», «журналістський текст», потребою глибшого пізнання природи тексту (зокрема медіатексту) як однієї з ланок комунікації актуальним і принциповим вважаємо питання чіткого окреслення основних і факультативних ознак медіатексту (МТ).

Отже, метою цієї розвідки є визначення та розмежування обов'язкових (основних, базових, конститутивних) та необов'язкових (вторинних, факультативних, варіативних) ознак МТ з урахуванням багаторівневості й різноманітності одиниць тексту.

На підставі наявних обґрунтованих і переконливих міркувань науковців (переважно лінгвістів, знавців мови засобів масової інформації [1; 2; 3; 4; 5; 6 та ін.]) та власних спостережень результатів медіатекстостворчості (зокрема в сучасних вітчизняних виданнях «Дзеркало тижня», «Експрес», «Український тиждень» тощо.) пропонуємо зосередити основну увагу на таких універсальних, властивих творам усіх стилів і

жанрів, ознаках тексту: *когерентність, когезія, членованість, лінійність, викінченість*, а також *модальність, ефективність (дієвість), інтерсуб'єктивність* та ін.

Методи дослідження. Під час розробки теми застосовуватимемо насамперед загальнологічні методи. Приміром, аналітико-синтетичний метод дасть можливість глибше з'ясувати об'єкт (МТ), встановити його структуру, виокремити суттєве й несуттєве (тобто первинні і вторинні ознаки). Результатом абстрагування та ідеалізації буде доповнення аналізу й синтезу для зосередження уваги на характеристиках, що засвідчують сутність явища. Індуктивно-дедуктивний метод, як і метод узагальнення, сприятиме обґрунтуванню гіпотези про облігаторне / факультативне в медіатексті. Крім того, задіяно комплекс емпіричних (спостереження, опис) та теоретичних (зокрема аксіоматичний, гіпотетико-дедуктивний) методів досліджень. Загалом використана в цій розвідці методика узгоджується з основними гносеологічними принципами (об'єктивності, пізнаваності, активного творчого відображення, діалектики, практики, історизму, конкретності істини).

Результати й обговорення. Медіатекст, як і будь-який інший текст, сприймається як цілісне окреме, у всіх планах завершене, утворення завдяки обов'язковим ознакам – зв'язності, цілісності, членованості, лінійності, викінченості, – тобто тим характеристикам, які зумовлені природою цієї одиниці й не залежать ні від тематичної наповненості, ні від стилістичної маркованості, ні від аудиторної спрямованості, ні від волі автора.

Когерентність, безперечно, ґрунтується на тісному взаємозв'язку всіх змістових і формальних складників тексту. Смилова єдність забезпечується взаємодією мікротем та логікою розгортання макротем на рівні тематичної структури. Особливо виразним у цьому контексті є саме МТ, оскільки, на відміну від художнього чи, наприклад, наукового, які можуть мати складну й розгалужену тематичну побудову, він, як правило, монотематичний (це зумовлено потребами масової комунікації, невеликим обсягом тощо). І когерентність тут досягається за рахунок сукупності підпорядкованих основній темі підтем, що ілюструє будь-який, навіть довільно взятий текст. Зрозуміло: жодна тема не може бути висвітлена поза мовними ресурсами, серед яких як інструменти когерентності варто розглядати не тільки граматичні [4, с. 33], а й фонетичні, лексичні, фразеологічні, словотвірні та ін.

До прикладу, проблему місця гуманітарних і суспільних наук у навчальному процесі українських вишів (зокрема технічних) у багатьох аспектах (що засвідчують відповідні мікротемі: *гуманітарні дисципліни й Закон України «Про вищу освіту»*; *ключові компетенції студентів у резолюції Ради Європи*; *роль гуманітарних та суспільних наук у технічній освіті*; *практика країн Євросоюзу і США* та ін.) і реалізує різно-

манітними мовними ресурсами: фонетичними засобами милозвучності (варіювання сполучників, прийменників), лексико-стилістичними (синонімією, терміновживанням, метонімією, метафорою), синтаксичними (вставними конструкціями) тощо: «(...)прагнення скасувати або принаймні скоротити викладання гуманітарних та суспільних наук і посплатися при цьому на світовий досвід, м'яко кажучи, не витримує критики. На Заході розуміють роль цих предметів у формуванні профільних фахівців. А намагання вітчизняних функціонерів вирішити кон'юнктурні проблеми бюджетного дефіциту за рахунок гуманітаріїв та суспільствознавців загрожує зведенням університетської освіти до рівня професійно-технічної, подальшим зростанням прірви у технологічному розвитку між Україною та цивілізованим світом, обмежує можливість адаптації молодого покоління» (Перегуда Є. Про нерозривність союзу фізиків і ліриків // УТ. – 2015. – № 8 (380). – С. 34).

Зв'язність, як уже доведено [8, с. 508], поряд із цілісністю належить до основних ознак тексту. У цьому аспекті на перший план висувається проблема правильності / неправильності побудови зв'язного тексту. Неабиякого значення саме в медіамовленні набуває послідовність розгортання тексту на основі розробки макротем, хоча спосіб і якість розвитку журналістської ідеї в тексті (оскільки є неідеальні, шпаруваті, недостатні за включеними мікротемами тощо приклади) не впливає на саму наявність такої принципової ознаки для тексту як одиниці мови / мовлення. Тому є всі підстави вважати когерентність обов'язковою категорією будь-якого тексту, зокрема і журналістського.

З когерентністю тексту тісно пов'язана й інша обов'язкова ознака – когезія. Вона реалізується за допомогою всіх текстових засобів: структурно-композиційних, змістових, мовних. Можна погодитися з розмежуванням лінійної та вертикальної зв'язності [4, с. 34], хоча поняття лінійної зв'язності певною мірою збігається з поняттям лінійності тексту як окремої ознаки. Зрозуміло, що лінійна зв'язність виявляється в безпосередньому (контактному) зв'язку всіх елементів тексту, що доводять, зокрема, синонімія, узгодження видо-часових форм дієслів, послідовність синтаксичних конструкцій тощо. Наприклад, граматична зв'язність переконливо обґрунтована А. Мамалигою в результаті вивчення різноманітних видів зв'язку: ланцюжкового, паралельного, корелятивного та ін. [2, с. 103]. Вертикальна когезія ґрунтується на тематичній узгодженості кожної частини тексту з макротемою, яка, своєю чергою, зафіксована в його назві. Порівняймо макро- і мікротеми в публікації І. Лосева «*Страсті по академії. Про головні хвороби НАНУ і шанси на одужання*». Макротема: *головні проблеми НАНУ і деякі способи їх вирішення*; мікросеми: *з історії НАНУ, історично сформована специфіка НАН України та перспективи / «минуле й майбутнє українського наукового Олімпу», роль академічної науки в українському соціумі, структура та принципи ді-*

альності НАНУ, необхідність модернізації Національної академії наук України, НАНУ «перетворилася з живої та діяльної організації на пам'ятник самій собі. Потрібні нові ідеї, нові форми, нові керівники. Історія кидає виклик. На нього треба відповідати» (УТ. – 2015. – № 5 (377). – С. 20–21). Зауважимо, що саме в текстах, які прямо пов'язані за змістом із реальністю (а це науковий, діловий і публіцистичний), заголовки відображають основну тему, тобто виступають темовидільними компонентами. Дискусійним, зокрема з погляду логіки, видається запропонований у посібнику І. Кочан [4, с. 35–37] розподіл засобів зв'язності на логічні, асоціативні, образні, композиційно-структурні, стилістичні, ритмоутворювальні. Адже образне мовлення ґрунтується на асоціаціях і водночас є виразним стилістичним засобом (передусім у художній творчості), крім того, воно виявляється в конкретних фрагментах тексту, тобто входить до його структури (наприклад, як у згаданому вище тексті І. Лосева: велика наука «неможлива за перебування при владі метушливого, крадійкуватого класу торгашів, які мислять тільки на рівні тут і тепер, змушуючи країну постійно, щопонеділка розпочинати «нове життя» з кожною новою групою, якій вдалося взяти під контроль державний апарат. Саме тому знаний соціолог Євген Головаха назвав їхнє панування «моментократією»; «науковий потенціал досі є одним із небагатьох справжніх козирів України в міжнародному розподілі праці»; «НАНУ – величезне підприємство з десятками «цехів»-інститутів і лабораторій, тисячами працівників. Це ієрархізована структура, така собі піраміда, на верхівці якої перебуває вища влада... Під ними академічна номенклатура..., ще нижче – наукові «посполиті», практично безправні наукові співробітники, навіть якщо вони доктори і кандидати наук»; «Вибори академіків і членкореспондентів відбуваються без участі наукових колективів академічних інститутів (може, трохи демократичніше, ніж вибори понтифіка Колегією кардиналів, але не набагато)» (УТ. – 2015. – № 5 (377). – С. 20–21)).

Безперечно, розуміння цілісності як облігаторної ознаки МТ та її дослідження вимагають виявлення функціонального навантаження всіх елементів та компонентів тексту. До прикладу, у граматичному аспекті варто брати до уваги такі складники тексту, як «1) речення; 2) групи речень, об'єднані логічним і синтаксичним зв'язком, та елементи: 1) дане (предмет висловлювання); 2) нове – основний зміст висловлювання», що виформовуються в текстову цілісність за допомогою різноманітних зв'язків (контактного, дистантного, ланцюгового, паралельного тощо) [7, с. 139–140]. Загалом важливою тут є загальна функціональна спрямованість твору. З огляду на те, що при всій різноманітності функцій журналістського тексту домінує прагнення поінформувати соціум про суспільно значущі події / реалії, визначення засобів когезії в конкретному тексті

потребує насамперед урахування всіх лінгвальних (лексичних, фразеологічних, синтаксичних тощо) особливостей реалізації прямого і прихованого змісту. А декодування смислу (спрямоване на змістову структуру, авторське ставлення до повідомлюваного, авторські наміри, розмежування свідомого й несвідомого та ін.) здійснюється за допомогою методів теорії тексту [8, с. 508], які, звичайно, не можна ігнорувати під час аналізу когезії в журналістському творі. Підкреслюємо, що когерентність і когезія перебувають у тісному взаємозв'язку, реалізуються за допомогою засобів усіх рівнів, тому не можуть розглядатися ізольовано одна від одної.

Серед базових універсальних ознак слід зазначити і членованість тексту, тобто можливість його структурування за різними параметрами та з різною метою. Наприклад, глибинне й поверхнєве, концептуальне, методичне, змістове, графічне [4, с. 38], інтонаційне, граматичне тощо. Але вияв цієї ознаки все ж уможливорюють когерентність і когезія, тобто зазначена риса певною мірою вторинна, а тому не може виявлятися окремо та як перша в ієрархії ознак. До прикладу, членованість добре ілюструють змістовий поділ на тематичні компоненти (за розгортанням мікротем), логіко-поняттєвий поділ (за стрижневими поняттями, ключовими словами), граматичний поділ (за синтаксичними конструкціями, надфразними єдностями), графічний поділ (за абзацами).

Викінченість як ознака тексту зумовлена уже згаданими облігаторними рисами, формується на основі узгодженості задіяних ресурсів, що забезпечують когерентність і когезію, які, своєю чергою, нагадаємо, втілюються у взаємодії всіх синтагматично-парадигматичних засобів та зв'язків. Стосовно журналістського тексту викінченість можна тлумачити в широкому сенсі як гармонійність змісту і форми, що втілюється на різних рівнях (тематичному, логіко-поняттєвому, емоційно-експресивному тощо) і різними засобами (здебільшого лінгвальними).

Оскільки всі ці ознаки притаманні текстам різної стильової належності, змістової, жанрової, функціональної специфіки, важливо виокремити те обов'язкове, що дає змогу кваліфікувати певний текст як медіатекст. На наше переконання, це включеність МТ у масовокомунікаційний процес, вужче – у масовоінформаційний простір, тобто актуалізація в ЗМІ. (Тут під поняттям «включеність» ми розуміємо процес від створення професійним чи непрофесійним автором твору суспільно значущої тематики з наміром масового інформування спільноти до його оприлюднення в масмедіа.) Пропонуємо називати цю рису *інтегрованістю / комунікативністю / медійністю*. З огляду на те, що МТ є центральною ланкою масового інформування, саме ця ознака дає можливість виокремити його з-поміж інших текстів – власне публіцистичних, художніх, ділових, наукових. Крім того, оскільки медіатекст має щонайменше дві форми реалізації (як результат непрофесійної і професійної мисленнєво-мовленнєвої

діяльності), то професійний МТ повинен характеризуватися ще й обов'язковими культуромовними комунікативними рисами, як-от: змістовність, нормативність / правильність, логічність, точність, ясність, різноманітність, багатство тощо.

Факультативними / варіативними можна вважати вторинні ознаки, що не виявляються самостійно, як правило, не мають спеціальних засобів реалізації й суттєво не впливають на сприйняття тексту як окремої лінгвальної одиниці. Наприклад, *модальність*, яка відображає авторську емоційну позицію щодо повідомлюваного. Вона хоч і не є визначальною, однак притаманна тексту (обумовлена його природою, авторським началом) та може свідчити не тільки однозначно про позитивне чи негативне, а й про нейтральне ставлення. Незважаючи на те, що в МТ можливі різноманітні вияви авторських емоцій, саме нейтральність найбільш узгоджується із загальновизнаними принципами журналістської творчості (неупередженості, збалансованості, правдивості та ін.). Нагадаємо, що в науковому обігу є й спеціальне поняття публіцистичної модальності, під яким розуміють «суб'єктивно-об'єктивне ставлення до дійсності, в котрому суб'єкт мовлення і є авторським я (продуцент мовлення)» [9, с. 14].

Ефективність / дієвість / результативність не є самостійною ознакою і залежить від рівня формально-змістового втілення теми, від культуромовних якостей створеного тексту тощо. Цим поняттям справедливо приділено багато уваги в науковій літературі з журналістикознавства [10; 11; 12 та ін.], але способи визначення ступеня ефективності / дієвості / результативності будь-якого медіатексту залишаються відкритим питанням. Попри неприпинюваність такої ознаки для тексту як лінгвальної одиниці, її, без сумніву, можна вважати бажаною. Ефективність, як і очікувана результативність, забезпечується всіма текстовими засобами (від тематичних до стилістичних усіх рівнів), хоча її передумовою є передусім вдало обрана соціально значуща проблематика, врахування інформаційних потреб спільноти.

З огляду на все сказане таку пропоновану науковцями категорію, як *інтерсуб'єктивність* [4, с. 43], варто розглядати в контексті ефективності, оскільки адекватне розуміння реципієнтами одного й того самого тексту, сприйняття його таким, як це задумував автор, є одним із чинників, що її забезпечує. Так само, на наше переконання, слід тлумачити ознаки *переконливості, апелятивності, впливу*. Зауважимо, що з огляду на сутність МТ як найважливішої ланки масової комунікації недоцільно вважати апелятивність самостійною ознакою тексту.

До важливих (хоча й не облігаторних) рис МТ можна зарахувати істинність / правдивість. Аналіз зразків журналістської творчості демонструє наявність текстів з істинною та неістинною інформацією (особливо виразними прикладами оманливих суджень є твори багатьох сучас-

них російських журналістів про українсько-російські взаємини). Звичайно, сама природа журналістики й основні професійні стандарти передбачають створення й оприлюднення винятково правдивих текстів, тому істинність / правдивість варто кваліфікувати як бажану рису.

Висновки. Принциповим у теорії медіатексту, отже, є питання про його диференційні ознаки, що дають змогу виокремити МТ з-поміж інших, визначити межі поняття й дати йому оптимальне термінологічне окреслення. Оскільки облігаторні ознаки не можуть розглядатися як диференційні (саме на їх основі мовні одиниці кваліфікуються як текст), слід вказати на те особливе, що характеризує МТ. Це, по-перше, зв'язок змісту з реальною дійсністю, відповідність реальному історичному часу (він «не ущільнюється й не інтенсифікується» [9, с. 15]), спрощена, розрахована на масову аудиторію інтерпретація соціально значущих реалій, що зумовлює, крім іншого, порівняно невеликий обсяг. По-друге, яскраве превалювання засобів публіцистичного функціонального стилю літературної мови за наявності елементів інших стилів (контамінація – залучення ресурсів офіційно-ділового, наукового, художнього, конфесійного, розмовного). По-третє, включеність у масовий комунікаційний процес, оприлюднення у ЗМІ.

Усі ознаки доцільно розглядати з погляду їх обов'язковості / не обов'язковості для тексту як лінгвальної одиниці. Універсальними облігаторними в МТ вважаємо когерентність, когезію, членованість, лінійність, викінченість, інтегрованість; факультативними – модальність, інтерсуб'єктивність та деякі інші. До того ж з огляду на те, що журналістський текст є результатом професійної мовної практики, обов'язковими (хоч безпосередньо й не пов'язаними з природою тексту як одиниці) вважаємо істинність, ефективність, культуромовну довершеність. Риси, що наближають МТ до взірцевого, ідеального, можна окреслювати як бажані. Сама проблема розмежування ознак тексту, зокрема тексту медіа, на обов'язкові, варіативні та бажані є, на наш погляд, недооціненою науковцями. Її активніша розробка (якщо не остаточне вирішення) сприятиме більш глибокому розумінню природи, якісних і функціональних особливостей МТ, дає можливість доповнити теорію та внести відповідну інформацію в наукові джерела.

Література

1. *Серажим К. С.* Текстознавство: [підручник] / К. С. Серажим. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. – 527 с.
2. *Мамалига А.* Синтаксис тексту // Нариси про текст. Теоретичні питання комунікації і тексту / В. В. Різун, А. І. Мамалига, М. Д. Феллер. – К.: РВЦ «Київський університет», 1998. – С. 61 – 221.
3. *Ганич Д. І., Олійник І. С.* Словник лінгвістичних термінів / Д. І. Ганич, І. С. Олійник. – К.: Вища школа, 1985. – 360 с.
4. *Кочан І. М.* Лінгвістичний аналіз тексту: [навч. посіб.] / І. М. Кочан. – [2-е

вид., переробл. і допов.]. – К.: Знання, 2008. – 423 с.

5. Методика проведення лінгвістичного аналізу тексту / *І. І. Ковалик, Л. І. Мацько, М. Я. Плющ*. – К., 1984.

6. Українська мова: Енциклопедія / [редкол. *Русанівський В. М., Тараненко О. О. (співголови), Зяблюк М. П. та ін.*]. – К.: Українська енциклопедія, 2000. – 752 с.

7. *Гуйванюк Н. В., Кардашук О. В., Кульбабська О. В.* Синтаксис сучасної української мови. Схеми і таблиці: [навч. посіб.] / Н. В. Гуйванюк, О. В. Кардашук, О. В. Кульбабська. – Чернівці: Рута, 2003. – 159 с.

8. Лингвистический энциклопедический словарь / [гл. ред. *В. Н. Ярцева*]. – М.: Сов. энциклопедия, 1990. – 685 с.

9. Солганик Г. Я. К определению понятий «текст» и «медiateкст» / *Г. Я. Солганик* // Вестник Московского университета. Сер. 10. Журналистика. – 2005. – № 2. – С. 7-15.

10. *Здоровега В. Й.* Теорія і методика журналістської творчості: [підручник] / В. Й. Здоровега. – [вид. 2-е, перероб., допов.]. – Львів: ПАІС, 2004. – 268 с.

11. *Різун В. В.* Теорія масової комунікації: [підручник] / В. В. Різун. – К.: Видавничий центр «Просвіта», 2008. – 260 с.

12. *Москаленко А. З.* Теорія журналістики: [підручник] / Анатолій Москаленко. – К.: Експрес-об'ява, 1998. – 336 с.

Reference list

1. Serazhym K. S. Tekstoznavstvo: [pidruchnyk] / K. S. Serazhym. – K.: Vydavnycho-polihrafichniy tsentr «Kyivskiy universytet», 2008. – 527 s.

2. Mamalyha A. Syntaksys tekstu // Narysy pro tekst. Teoretychni pytannia komunikatsii i tekstu / V. V. Rizun, A. I. Mamalyha, M. D. Feller. – K.: RVTs «Kyivskiy universytet», 1998. – S. 61 – 221.

3. Hanych D. I., Oliinyk I. S. Slovnyk lnhvistychnykh terminiv / D. I. Hanych, I. S. Oliinyk. – K.: Vyshcha shkola, 1985. – 360 s.

4. Kochan I. M. Lnhvistychniy analiz tekstu: [navch. posib.] / I. M. Kochan. – [2-e vyd., pererobl. i dopov.]. – K.: Znannia, 2008. – 423 s.

5. Metodyka provedennia lnhvistychnoho analizu tekstu / I. I. Kovalyk, L. I. Matsko, M. Ia. Pliushch. – K., 1984.

6. Ukrainka mova: Entsyklopediia / [redkol. *Rusanivskiy V. M., Taranenko O. O. (spivholovy), Ziabliuk M. P. ta in.*]. – K.: Ukrainka entsyklopediia, 2000. – 752 s.

7. *Huivaniuk N. V., Kardashchuk O. V., Kulbabska O. V.* Syntaksys suchasnoi ukrainskoi movy. Skhemy i tablytsi: [navch. posib.] / N. V. Huivaniuk, O. V. Kardashchuk, O. V. Kulbabska. – Chernivtsi: Ruta, 2003. – 159 s.

8. Lingvisticheskij jenciklopedicheskij slovar' / [gl. red. *V. N. Jarceva*]. – M.: Sov. jenciklopedija, 1990. – 685 s.

9. Solganik G. Ja. K opredeleniju ponjatij «tekst» i «mediatekst» / G. Ja. Solganik // Vestnik Moskovskogo universiteta. Ser. 10. Zhurnalistika. – 2005. – № 2. – S. 7-15.

10. Zdoroveha V. I. Teoriia i metodyka zhurnalistskoi tvorchosti: [pidruchnyk] / V. I. Zdoroveha. – [vyd. 2-e, pererob., dopov.]. – Lviv: PAIS, 2004. – 268 s.

11. Rizun V. V. Teoriia masovoi komunikatsii: [pidruchnyk] / V. V. Rizun. – K.: Vydavnychiy tsentr «Prosvita», 2008. – 260 s.

12. Moskalenko A. Z. Teoriia zhurnalistyky: [pidruchnyk] / Anatolii Moskalenko.

– К.: Ekspres-ob'iava, 1998. – 336 s.

Shebeshtian Yaroslava, Shapovalova Halyna

Mandatory and non-mandatory characteristics of media text through the prism of main text categories as a lingual unit

The article analyzes the mandatory and non-mandatory characteristics of media text (MT). An attempt is made to distinguish primary and secondary categories of the MT, taking into consideration multifacetedness and diversity of text units. Coherence, cohesion and text division are defined as basic ones. It is taken into account conditionality of completeness as the text feature of other obligatory features, its formation as a result of consistency of multiple resources that ensure coherence and cohesion. In view of inclusion of media text into the mass-communication process/mass-information dimension, the authors propose to distinguish the relevant feature with variant definitions of terms integrity/communicativity/media. Assumption is made on the secondary role of certain MT features. Ingenuity, effectiveness and cultural-lingual completeness are interpreted as mandatory characteristics for the journalistic text. Emphasis is put on the outstanding problem of the MT characteristics distinction.

Keywords: text, media text (MT), text characteristics, obligatory features, secondary features, desirable features.

Шебештян Ярослава, Шаповалова Галина

ОБЯЗАТЕЛЬНЫЕ И НЕОБЯЗАТЕЛЬНЫЕ ПРИЗНАКИ МЕДИАТЕКСТА СКВОЗЬ ПРИЗМУ ОСНОВНЫХ КАТЕГОРИЙ ТЕКСТА КАК ЛИНГВАЛЬНОЙ ЕДИНИЦЫ

В статье идет речь об обязательных и необязательных признаках медиатекста MT; сделана попытка разграничить первичные и вторичные категории MT с учетом многоуровневости и разнообразия единиц текста; как базовые охарактеризованы когерентность, когезия и структурированность текста. Учтена обусловленность завершенности как признака текста другими обязательными признаками, ее формирование в результате согласованности многих ресурсов, которые обеспечивают когерентность и когезию. Учитывая включенность MT в массово-коммуникационный процесс / массовоинформационное пространство, предложено выделять соответствующий признак с вариантными терминопредложениями интегрированность / коммуникативность / медийность. Выдвинуто предположение о вторичности / факультативности некоторых признаков в MT; как обязательные признаки для журналистского текста интерпретированы истинность, эффективность, речевая совершенность; акцентировано внимание на неразрешенности проблемы разграничения признаков MT.

Ключевые слова: текст, медиатекст (MT), признаки текста, обязательные признаки, факультативные признаки, желаемые признаки.

